

Småkraft AS
Postboks 2389, Solheimsviken
5824 Bergen

19. juni 2026

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

NVE-ref. 202404842

Tiltakshavers kommentarer til høringsuttalelser – Årliåna kraftverk

1. Innledning

Småkraft AS viser til NVEs høring av søknad om Årliåna kraftverk (NVE-ref. 202404842). Tiltakshaver har gjennomgått de innkomne høringsuttalelsene og gir her sine kommentarer til de enkelte merknadene. Hovedtemaene i høringen er minstevannføring og hensynet til lokal drikkevannsforsyning, som er nærmere omtalt under de aktuelle instansene.

2. Oversikt over høringsinstanser

Følgende har avgitt høringsuttalelse i saken:

Nr.	Høringsinstans	Dato	Hovedtema
1	Kvinesdal kommune (forvaltningsutvalget)	26.03.2026	Minstevannføring minst 50 l/s, slipp i Fiskelausbekken, avbøtende tiltak i detaljplan
2	Agder fylkeskommune	09.03.2026	Arkeologisk befaring, fisk/ål, SMVF, vannforskriften § 12, samlet belastning
3	Direktoratet for mineralforvaltning (DMF)	05.03.2026	Estimat av overskuddsmasser, forhold til mineralloven
4	Mattilsynet	05.03.2026	Drikkevann/brønner, fiskehelse, minstevannføring, planteskadegjørere/floghavre
5	Bente og Daniel Kraushaar Asbjørnsen (grunneier gnr. 95 bnr. 6)	09.02.2026	Stasjonsplassering/avtale, brønn og vannforsyning, forurensningsfare, minstevannføring

3. Tiltakshavers kommentarer

3.1 Kvinesdal kommune

Innspill: Støtter utbyggingen, men ber om minstevannføring på minst 50 l/s, slipp av minstevannføring fra Fiskelausbekken, og at avbøtende tiltak for almetrær, fossefall og forurensning i anleggsperioden beskrives i detaljplan for miljø og landskap.

Tiltakshavers kommentar: Foreslått minstevannføring på 20 l/s ligger over sommer-5-persentilen. Miljøkartleggingen vurderer elvestrekningens verdi for fisk og bunndyr som begrenset, og det er ikke registrert viktige gyte- eller oppvekstområder eller forekomster av truede eller sårbare arter knyttet til selve elvestrengen. Tiltakshaver viser videre til at det ca. 330 m nedstrøms hovedinntaket kommer inn en sidebekk med en middelvannføring på om lag 177 l/s, som tilfører vann på den nedre delen av strekningen. Tiltakshaver merker seg kommunens henvisning til Kleivan kraftverk og tar vurderingen til etterretning, men vurderer at en høyere minstevannføring enn 20 l/s ikke er nødvendig ut fra de dokumenterte miljøforholdene.

For Fiskelausbekken, som ikke har årssikker vannføring, legger tiltakshaver opp til et slipp på inntil 5 l/s hele året, slik at hele tilsiget slippes forbi i perioder med lavere vannføring. Tiltakshaver imøtekommer med dette kommunens og Mattilsynets innspill om slipp i Fiskelausbekken.

3.2 Agder fylkeskommune

3.2.1 Arkeologi / kulturminner

Innspill: Ber om at det utføres befaringsarbeid for å avgjøre behov for arkeologisk registrering, og at det tas kontakt med saksbehandler for arkeologi.

Tiltakshavers kommentar: Tiltakshaver tar merknaden til etterretning. Tiltakshaver tar kontakt for å avklare eventuelt behov for undersøkelser.

3.2.2 Vannmiljø / fisk / friluftsliv

Innspill: Fiskevandringshinder ved Åmot nedstrøms, ørretbestand oppstrøms, mulig vandringsvei for ål. Elva mister estetisk verdi ved redusert vannføring. Spørsmål om SMVF og realistisk miljømål.

Tiltakshavers kommentar: Tiltakshaver merker seg opplysningene om vandringshinderet ved Åmot, ørretbestanden oppstrøms og at strekningen kan være vandringsvei for ål. Det vises til Ecofacts rapport om konsekvenser for naturmangfold (Ecofact rapport 998), som fastslår at det ikke er laks i vassdraget, at strekningen ikke vurderes som anadrom på grunn av flere vandringshindre i både Årliåna og sideelva, og at ål ikke er registrert i Årliåna eller oppstrøms i vassdraget. Ål er kun registrert i Litleåni, som Årliåna har utløp i. Kraftverket vurderes derfor ikke å påvirke anadrom fisk. Når det gjelder fisk og bunnlevende virvelløse dyr, vurderer Ecofact strekningen til å ha noe verdi, og tiltakets påvirkning til «noe forringet», basert på at funksjoner reduseres, men at vesentlige funksjoner opprettholdes i stor grad. Foreslått minstevannføring på 20 l/s ligger godt over sommer-5-persentilen. I tillegg kommer det inn en sidebekk med en middelvannføring på om lag 177 l/s ca. 330 m nedstrøms hovedinntaket, som tilfører vann på den nedre delen av strekningen. Spørsmålet om vannforekomsten skal klassifiseres som sterkt modifisert (SMVF) og fastsettelse av miljømål hører inn under vannforvaltningsmyndigheten, og tiltakshaver legger til grunn at dette avklares i den ordinære vannforvaltningsprosessen.

3.3 Direktoratet for mineralforvaltning (DMF)

Innspill: Konesjonssøknaden inneholder ikke estimat av mengden overskuddsmasser eller om massene kan brukes til andre nyttige formål. DMF har for øvrig ingen merknader til Årliåna kraftverk.

Tiltakshavers kommentar: Tiltakshaver tar merknaden til etterretning. Som beskrevet i søknadens kapittel 2.2.8 legges det opp til balansert massehåndtering, der overskuddsmasser benyttes lokalt til tilbakefylling og terrengtilpasning, uten behov for deponier utenfor anleggsområdet. Et nærmere estimat av mengden overskuddsmasser utarbeides i detaljprosjekteringen.

3.4 Mattilsynet

3.4.1 Drikkevann

Innspill: *Ber om kartlegging av om vannforsyning til bebyggelse kan berøres i anleggs- og driftsfasen, og kartlegging av drikkevannsledninger. Brønn i tiltaksområdet forsyner to helårsboliger; flere boliger er udokumentert.*

Tiltakshavers kommentar: Tiltakshaver tar merknaden til etterretning. Som omtalt i søknaden er det registrert en brønn i tiltaksområdet som forsyner to boliger, og det er et premiss at denne vannforsyningen ikke skal forringes verken i anleggs- eller driftsfasen. Tiltakshaver vil før anleggsstart kartlegge om vannforsyning og drikkevannsledninger til eksisterende bebyggelse kan bli berørt, herunder eventuelle private vannkilder som ikke fremgår av offentlige databaser. Avbøtende tiltak fastlegges på grunnlag av kartleggingen og innarbeides i detaljplan for miljø og landskap.

3.4.2 Fiskehelse og fiskevelferd

Innspill: *Ber om vurdering av effekt på villfisk i anleggs- og driftsfasen (sprengning, mudring m.m.), avbøtende tiltak, tilstrekkelig minstevannføring, samt vask/desinfeksjon av maskiner.*

Tiltakshavers kommentar: Tiltakshaver tar merknaden til etterretning. Det vises til Ecofacts rapport om naturmangfold, som fastslår at strekningen ikke er anadrom og at påvirkningen på fisk og bunnlevende virvelløse dyr vurderes til «noe forringet». Tiltakshaver vil i anleggsfasen ha stor oppmerksomhet på partikkelavrenning fra graving og sprengning, som er en risiko for fisk og bunndyr. Partikler og tilførsel av finstoff til vassdraget vil derfor begrenses gjennom kontrollert massehåndtering, eventuelle sedimentasjonstiltak og tilpasset framdrift i de mest sårbare periodene. Tiltakshaver vil videre stille krav til entreprenør om vask og desinfeksjon av anleggsmaskiner før bruk i og nær vassdrag. I driftsfasen er den vesentligste virkningen redusert vannføring på den berørte strekningen; foreslått minstevannføring sikrer vannføring forbi inntaket gjennom hele året, og restfeltet samt tilløpet fra sidebekken øker vannføringen nedover i strekningen. Konkrete avbøtende tiltak og rutiner for anleggsgjennomføring detaljeres i detaljplan for miljø og landskap.

3.4.3 Plantehelse

Innspill: *Ber om kartlegging av planteskadegjørere og floghavre, og bestemmelser som hindrer spredning ved flytting av jord.*

Tiltakshavers kommentar: Tiltakshaver tar merknaden til etterretning. Det er begrenset med jordbruk i tiltaksområdet, og det meste av gravearbeidet skjer i skog og langs eksisterende traktorvei. Risikoen for spredning av planteskadegjørere og floghavre vurderes i planleggingsfasen før flytting av jordmasser, og tiltakshaver vil stille nødvendige krav til entreprenør for å hindre spredning.

3.5 Grunneier gnr. 95 bnr. 6 (Bente og Daniel Kraushaar Asbjørnsen)

Innspill 1: *Kraftstasjonen er tegnet inn på eiendom 95/6. Grunneier opplyser at det ikke foreligger avtale med Småkraft AS.*

Tiltakshavers kommentar: Tiltakshaver beklager dette. Det foreligger ikke avtale med grunneier av gnr. 95 bnr. 6, og kraftstasjonen var i opprinnelig søknadsmateriale feilaktig tegnet inn på denne eiendommen. Dette er nå rettet, slik at stasjonen i sin helhet ligger på eiendom der det foreligger avtale, klar av eiendomsgrensen til gnr. 95 bnr. 6, jf. vedlagte korrigerende kart.

Innspill 2: *Plasseringen tar ikke høyde for brønnen til eiendommen, som ligger ca. der stasjonen er planlagt. Frykt for redusert grunnvannsnivå med konsekvenser for vannforsyning til husholdning og bedrift (Moisveien 236/238).*

Tiltakshavers kommentar: Tiltakshaver viser til at brønnen ligger nedstrøms kraftstasjonens utløp, der driftsvannet sammen med minstevannføring og tilsig fra restfeltet er tilbakeført til Årliåna. Restvannføringen ved kraftstasjonen er vurdert i vedlagt hydrologisk notat. Tiltakshaver vil sørge for at både vannmengde og vannkvalitet i brønnen opprettholdes minst på dagens nivå, og vil måle kvalitet og kapasitet i brønnen før og etter utbygging samt gjennomføre avbøtende tiltak dersom det er nødvendig.

Innspill 3: *Frykt for at uhell (hydraulikk-/diesellekkasje) kan ødelegge vannforsyningen. Ber om sikring i forkant av enhver forurensende aktivitet, eventuelt etablering av borevann.*

Tiltakshavers kommentar: Tiltakshaver tar bekymringen til etterretning. Det vil bli gjennomført en risikovurdering (ROS) før byggestart, der fare for forurensning av vannforsyningen inngår. I anleggsfasen stilles det krav til entreprenør om beredskap mot drivstoff- og oljelekkasjer ved arbeid nær brønnen, og det vil bli benyttet miljøolje i hydraulikkanlegget ved inntaket. Som omtalt under innspill 2 vil tiltakshaver sørge for at vannforsyningen ikke forringes, og gjennomføre avbøtende tiltak dersom det er nødvendig.

Innspill 4: *Stiller seg tvilende til at en svært lav minstevannføring gir akseptable virkninger for naturen.*

Tiltakshavers kommentar: Tiltakshaver viser til omtalen av minstevannføring under punkt 3.1. Miljøkartleggingen vurderer strekningens verdi for fisk og bunndyr som begrenset.

4. Oppsummering og eventuelle justeringer av søknaden

På bakgrunn av høringsuttalelsene gjøres følgende justeringer sammenlignet med innsendt søknad:

Det legges opp til et slipp på inntil 5 l/s hele året i Fiskelausbekken. Dette imøtekommer innspillene fra Kvinesdal kommune og Mattilsynet.

Kraftstasjonen er flyttet slik at den i sin helhet ligger på eiendom der det foreligger avtale, klar av eiendomsgrensen til gnr. 95 bnr. 6. Korrigert kart følger vedlagt.

For øvrig forplikter tiltakshaver seg til å kartlegge og sikre vannforsyningen til berørt bebyggelse, gjennomføre risikovurdering (ROS) før byggestart, og innarbeide avbøtende tiltak for naturmangfold og anleggsfasen i detaljplan for miljø og landskap. Foreslått minstevannføring i Årliåna på 20 l/s fastholdes.

Tiltakshaver ber NVE legge dette til grunn ved den videre behandlingen av saken.

Med vennlig hilsen

Katarina Eftevand

Katarina Eftevand

småkraft

Miljørådgiver